

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ІНСТИТУТ ПРАКТИЧНОЇ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА АРТ-МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА МІЖКУЛЬТУРНИХ КОМУНІКАЦІЙ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
Людмила СТЕПАНЕНКО
«30» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КУЛЬТУРІ

для здобувачів вищої освіти

Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність	034 «Культурологія»
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	«Креативно-проєктний менеджмент в культурі»
Спеціалізація	 <small>(за наявності)</small>
Вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	<u>денна, заочна</u>
Навчальний рік	<u>2023/2024</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>5/150</u>
Мова викладання, навчання й оцінювання	<u>українська</u>
Форма підсумкового контролю	<u>екзамен</u>

Викладач: Кравченко Анастасія Ігорівна

Пролонгація за рішенням науково-методичної ради НАКККіМ

Київ – 2023

УДК 008(075.8)

Розробник:

КРАВЧЕНКО Анастасія Ігорівна, доктор мистецтвознавства, доцент кафедри культурології та міжкультурних комунікацій.

ПОГОДЖЕНО:

Директор інституту практичної культурології та арт-менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО:

В.о. зав. кафедри культурології та міжкультурних комунікацій

Степан
ДИЧКОВСЬКИЙ

Сергій
ЛИТВИН

Протокол № 10 від «29» червня 2023 р

Протокол № 6 від «16» червня 2023 р.

Погоджено з гарантом освітньої програми «Креативно-проектний менеджмент в культурі»

Гарант освітньої програми Сергій ЛИТВИН

Схвалено науково-методичною радою Академії

Протокол № 6 від «28» серпня 2023 р.

Голова науково-методичної ради Людмила СТЕПАНЕНКО

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (у т. ч. міждисциплінарні зв'язки).

Навчальна дисципліна «Основи проєктної діяльності в культурі» передбачена спеціальністю 034 «Культурологія» освітньо-професійної програми «Креативно-проєктний менеджмент в культурі» першого (бакалаврського) рівня. Відповідно до навчального плану навчальна дисципліна є обов'язковою і вивчається здобувачами вищої освіти на першому курсі у другому семестрі. Формою підсумкового контролю є екзамен.

Навчальна дисципліна «Основи проєктної діяльності в культурі» має міждисциплінарний зв'язок з такими дисциплінами, як: «Теорія соціокультурної діяльності», «Соціокультурні інститути», «Культура повсякдення», «Міжкультурні комунікації», «Цифрова культура», «Арт-практики в креативних індустріях», «Креативний менеджмент», «Маркетинг креативних послуг», «Арт-журналістика та блогінг» та ін.

2. Мета дисципліни – навчити здобувачів оперувати теоретичними, методологічними аспектами аналізу та надати практичні знання щодо сутності, специфіки, актуальних форм і функцій проєктної діяльності в галузі культури.

3. Завдання дисципліни:

- виявити значення проєктної діяльності в культурі у синергійному потенціалі менеджменту і культурології;
- орієнтуватися в загальній структурі та технологіях розробки культурних проєктів;
- висвітлити специфіку проєктної діяльності у національному та регіональному векторах культуротворення;
- проаналізувати міжнародні аспекти та функції культурного проєктування;
- визначити специфіку проєктної діяльності у дигітальному просторі культури.

4. Компетентності, яких набуває здобувач при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності (СК):

СК3. Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів.

СК6. Здатність аналізувати культурну політику в інституціях різних рівнів;

СК8. Створювати аналітичні звіти, розробляти рекомендації та генерувати проєкти (культурно-мистецькі, художні та дозвіллі) щодо об'єктів професійної діяльності, використовуючи актуальну нормативну основу.

СК11. Здатність організовувати культурні події, використовуючи сучасні методи та технології.

5. Програмні результати навчання:

ПРН6. Виявляти, перевіряти та узагальнювати інформацію щодо різноманітних контекстів культурної практики, визначати ступінь їх актуальності із застосуванням інформаційних, комунікативних засобів та візуальних технологій.

ПРН7. Розуміти чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, визначати їх специфічні риси та характеристики.

ПРН9. Аналізувати ефективність культурних політик, технологій реалізації культурних ідей у контексті конкретних параметрів їх впровадження.

Програма навчальної дисципліни складається з п'яти модулів:

1. Проектна діяльність у культурі: потенціал синергії менеджменту та культурології
2. Культурне проектування: загальна структура і технології розробки
3. Проектна діяльність: національний і регіональний вектори культуротворення
4. Культурне проектування: міжнародний напрям
5. Проектна діяльність: дигітальний вимір культури

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (для денної форми навчання)

№ з/п	Назва модулів і теми	кількість годин							
		денна форма							
		усього	у тому числі						
л	с		п	лаб	інд.	м.к.	с.р.		
МОДУЛЬ 1. ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ В КУЛЬТУРІ: ПОТЕНЦІАЛ СИНЕРГІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЇ									
1.1	Культура у призмі методологічних стратегій проектування	6	2	2					2
1.2	Культурний проєкт: основи проєктної аналітики	6	2	2					2
1.3	Проєктна діяльність культури доби постмодерну і метамодернізму: тенденції та підходи	8	2	2					4
1.4	Соціокультурне проектування у фокусі внутрішньої та зовнішньої політики України	6	2	2					2
1.5	Модульний контроль	2						2	
	Разом за модуль 1	28	8	8				2	10
МОДУЛЬ 2. КУЛЬТУРНЕ ПРОЄКТУВАННЯ: ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА І ТЕХНОЛОГІЇ РОЗРОБКИ									
2.1	Культурний проєкт: етапи розробки	6	2	2					2
2.2	Культурний проєкт: принципи управління та роботи в команді	8	2	2					4
2.3	Культурне проектування: фінансовий ресурс	6	2	2					2
2.4	Моніторинг і оцінка результатів культурного проєкту	6	2	2					2
2.5	Модульний контроль	2						2	
	Разом за 2 модуль	28	8	8				2	10
МОДУЛЬ 3. ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ: НАЦІОНАЛЬНИЙ І РЕГІОНАЛЬНИЙ ВЕКТОРИ КУЛЬТУРОТВОРЕННЯ									
3.1	Цільове проектування в культурі: основні актори та інституціональні бази	6	2	2					2
3.2	Вплив культурно-проєктної діяльності на формування національної ідентичності	6	2	2					2
3.3	Проектування як складова регіонального культуротворення	8	2	2					4
3.4	Культурно-дозвіллева діяльність закладів клубного типу: специфіка проектування	6	2	2					2
3.5	Модульний контроль	2						2	
	Разом за 3 модуль	28	8	8				2	10
МОДУЛЬ 4. КУЛЬТУРНЕ ПРОЄКТУВАННЯ: МІЖНАРОДНИЙ НАПРЯМ									
4.1	Виставкові проєкти: стратегії моделювання і міжкультурної комунікації	5	2	2					1

4.2	Фестивальні проекти як діалог культур	6	2	2					2
4.3	Перформативні мистецтва у міжнародних проектах	6	2	2					2
4.4	Модульний контроль	2						2	
Разом за 4 модуль		19	6	6				2	5
МОДУЛЬ 5. ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ: ДИГІТАЛЬНИЙ ВИМІР КУЛЬТУРИ									
5.1	Соціально-комунікаційні платформи: культурний і економічний потенціал проєктування	6	2	2					2
5.2	Арт-блокчейн у культурно-мистецьких проєктах	5	2	2					1
5.3	Штучний інтелект у практиках культури	4	2						2
5.4	Модульний контроль	2						2	
5.5.	Семестровий контроль	30						30	5
Разом за 5 модуль		47	6	4				32	5
Разом з дисципліни		150	36	34				40	40
Підсумковий контроль		екзамен							

для заочної форми навчання

№ з/п	Назва модулів і теми	кількість годин							
		заочна форма							
		усього	у тому числі						
л	с		п	лаб	інд.	м.к.	с.р.		
МОДУЛЬ 1. ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У КУЛЬТУРІ: ПОТЕНЦІАЛ СИНЕРГІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЇ									
1.1	Культура у призмі методологічних стратегій проєктування	8	2						6
1.2	Культурний проєкт: основи проєктної аналітики	6							6
1.3	Проєктна діяльність культури доби постмодерну і метамодернізму: тенденції та підходи	6							6
1.4	Соціокультурне проєктування у фокусі внутрішньої та зовнішньої політики України	8		2					6
Разом за модуль 1		28	2	2					24
МОДУЛЬ 2. КУЛЬТУРНЕ ПРОЄКТУВАННЯ: ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА І ТЕХНОЛОГІЇ РОЗРОБКИ									
2.1	Культурний проєкт: етапи розробки	7	2						5
2.2	Культурний проєкт: принципи управління та роботи в команді	5							5
2.3	Культурне проєктування: фінансовий ресурс	5							5
2.4	Моніторинг та оцінка результатів культурного проєкту	7		2					5
Разом за 2 модуль		24	2	2					20

МОДУЛЬ 3. ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ: НАЦІОНАЛЬНИЙ І РЕГІОНАЛЬНИЙ ВЕКТОРИ КУЛЬТУРОТВОРЕННЯ									
3.1	Цільове проектування в культурі: основні актори та інституціональні бази	9	2						7
3.2	Вплив культурно-проектної діяльності на формування національної ідентичності	6							6
3.3	Проектування як складова регіонального культуротворення	7							7
3.4	Культурно-дозвіллева діяльність закладів клубного типу: специфіка проектування	8		2					6
Разом за 3 модуль		30	2	2					26
МОДУЛЬ 4. КУЛЬТУРНЕ ПРОЄКТУВАННЯ: МІЖНАРОДНИЙ НАПРЯМ									
4.1	Виставкові проекти: стратегії моделювання і міжкультурної комунікації	7	2						5
4.2	Фестивальні проекти як діалог культур	5							5
4.3	Перформативні мистецтва у міжнародних проєктах	7		2					5
Разом за 4 модуль		19	2	2					15
МОДУЛЬ 5. ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ: ДИГІТАЛЬНИЙ ВИМІР КУЛЬТУРИ									
5.1	Соціально-комунікаційні платформи: культурний і економічний потенціал проектування	7	2						5
5.2	Арт-блокчейн у культурно-мистецьких проєктах	5							5
5.3	Штучний інтелект у практиках культури	5							5
5.4	Модульний контроль	2						2	
5.5.	Семестровий контроль	30						30	
Разом за 5 модуль		49	2					32	15
Разом з дисципліни		150	10	8				32	100
Підсумковий контроль		екзамен							

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У КУЛЬТУРІ: ПОТЕНЦІАЛ СИНЕРГІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

Тема 1.1. Культура у призмі методологічних стратегій проєктування

Анотація до лекції 1.1.

Мета: сформувати базові знання про теоретичні засади проєктування в культурі та методологічний інструментарій практичної культурології.

«Основи проєктної діяльності в культурі» як навчальна дисципліна та її міждисциплінарні зв'язки. Проєктний менеджмент. Стратегії проєктування в різних галузях знання. Теоретичні основи та методологічні стратегії соціокультурного проєктування.

План

1. Актуальність навчальної дисципліни «Основи проєктної діяльності в культурі».
2. Специфіка проєктного менеджменту.
3. Особливості проєктування в проблемному середовищі культури: теоретичний і практичний аспект.
4. Стратегії проєктної діяльності: соціальний і культурологічний аспект.

Семінарське заняття до теми 1.1. № 1

1. Опитування за матеріалом лекційного заняття.
2. Проаналізувати зміст ключових дефініцій у проблемному полі соціокультурного проєктування.
3. Розкрити розуміння специфіки проєктного менеджменту з точки зору практичної культурології.
4. Охарактеризувати вектори проєктної діяльності: економічні, соціальні, культурні, мистецькі, освітні тощо і відповідні стратегії проєктування, що застосовуються у різних сферах життя.
5. Проаналізувати відповіді одногрупників.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.1.

Складіть список ключових дефініцій, що розкривають теоретичний, практичний і методологічний зміст проєктного дискурсу в культурі. Здійсніть пошук визначень обраних вами дефініцій і занотуйте їх.

Література: 6, 18, 22, 41, 45.

Тема 1.2. Культурний проєкт: основи проєктної аналітики

Анотація до лекції 1.2.

Мета: розкрити категоріальну сутність понять «проєкт», «культурний проєкт» і визначити специфіку проєктного аналізу у сфері культури.

Поняття «проєкт» і «культурний проєкт». Типологія та критерії відбору проєктів (напрями діяльності, масштаби, терміни, цілісність, комунікативність,

ступінь креативності, адаптивність, особливості фінансування). Проектна аналітика, її завдання та прогностичний потенціал. Ознаки псевдопроектів.

План

1. Проект і культурний проект: природа, ознаки, критерії відбору, цільова аудиторія, життєвий цикл.
2. Проектна аналітика: завдання та функції.
3. Типологічні класифікації проектів і культурних проектів.

Семінарське заняття до теми 1.2. № 2

1. Проаналізувати та типологізувати запропоновані викладачем приклади культурних проектів за критеріями, що обговорюватися на лекційному занятті.
2. Презентувати результати своєї роботи.
3. Прокоментувати результати роботи одногрупників.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2.

Складіть письмову доповідь на тему: «Історія соціокультурного проектування як передбачення та конструювання реальності».

Література: 16, 22, 24, 40, 45.

Тема 1.3. Проектна діяльність культури доби постмодерну і метамодернізму: тенденції та підходи

Анотація до лекції 1.3.

Мета: сформувати здатність до окреслення парадигмального дискурсу культурного проектування.

Парадигмальні моделі культури ХХ–ХХІ століть. Постмодерн. Постмодернізм. Метамодернізм. Традиції та інновації проектної діяльності. Еволюція культурного проектування у контексті змін домінуючих культурно-історичних парадигм. Сучасні парадигмальні проблемні та часопросторові підходи проектування у галузі культури.

План

1. Постмодерн і метамодернізм: інформаційне розуміння культури.
2. Значення креативних кластерів культури у проектній діяльності: діалог традицій та інновацій.
3. Особливості культурного проектування сучасної доби: нові тенденції, завдання, можливості, проблемні підходи та способи часопросторового структурування.

Семінарське заняття до теми 1.3. № 3

Проведення дискусії на тему «Галузеві проблеми сучасної культури: значення проектних ініціатив».

Завдання для самостійної роботи до теми 1.3.

Складіть есей-роздум на тему: «Культурне проєктування як спосіб структурування нової реальності глобалізованого світу».

Література: 13, 22, 26, 35.

Тема 1.4. Соціокультурне проєктування у фокусі внутрішньої та зовнішньої політики України

Анотація до лекції 1.4.

Мета: сформувати здатність до окреслення значення проєктної діяльності в галузі культури з точки зору утвердження національної суб'єктності у внутрішній і зовнішній політиці України.

Культура: українська нормативно-правова база. Інституалізація проєктної діяльності у сфері культури. Регіональна, національна, міжнародна культурна політика України. Сучасний етап і тенденції розвитку культурного проєктування.

План

1. Культурна політика України: регіональний, національний і міжнародний аспекти інституалізації проєктів.
2. Культурне проєктування як «soft power» комунікативних стратегій української дипломатії.
3. Значення культурних проєктів у процесах реінтеграції деокупованих регіонів України з постраждалим соціокультурним ландшафтом.

Семінарське заняття до теми 1.4. № 4

1. За допомоги використання можливостей Інтернету ознайомитися з діяльністю Українського інституту.
2. Охарактеризувати стратегічну місію, цінності, принципи роботи Українського інституту та основні програми та культурні проєкти.
3. Проаналізувати один з культурних проєктів на вибір із сектору запропонованого викладачем (академічні, кроссекторальні, візуальне мистецтво, громадянське суспільство, дослідження та аналітика, кіно, культурна дипломатія, література, музика, українська мова, перформативні мистецтва)
4. Результатами аналізу поділитися з одногрупниками.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.4.

Підготуйте презентацію на тему: «Культурне проєктування в умовах війни: цільова аудиторія та національний наратив».

Література: 10, 11, 22, 46.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

Модульний контроль № 1 передбачає перевірку знань з тем модуля № 1 у письмовій формі.

Складіть доповідь у письмовій формі на тему: «Проєктування культурного простору: міждисциплінарні компетенції культуролога».

МОДУЛЬ 2. КУЛЬТУРНЕ ПРОЄКТУВАННЯ: ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА І ТЕХНОЛОГІЇ РОЗРОБКИ

Тема 2.1. Культурний проєкт: етапи розробки

Анотація до лекції 2.1.

Мета: ознайомлення з основними етапами проєктної діяльності в галузі культури.

Культура у фокусі проєктної діяльності: економічний і змістовий аспекти. Культурний проєкт: від ідеї до реалізації. Проєктна пропозиція. Формулювання мети і завдань культурного проєкту. Етапи, підходи, засоби, форми, ресурси, технології розробки культурних проєктів з урахуванням їх специфіки. Вимоги до оформлення проєктної документації.

План

1. Специфіка культурного проєкту: мета і завдання.
2. Програма культурного проєкту: загальна структура.
3. Етапи розробки проєкту.
4. Технології та змістові аспекти розробки проєкту: культурно-мистецького, культурно-дозвіллевого, соціально-культурного, культурно-освітнього, наукового, регіонального, національного, міжнародного рівнів.

Семінарське заняття до теми 2.1. № 5

Опитування за матеріалами лекційного заняття на тему: «Розробка культурного проєкту: етапи реалізації та специфіка матеріалу».

Завдання для самостійної роботи до теми 2.1.

Скласти план-схему реалізації культурного проєкту.

Література: 17, 23, 31, 45.

Тема 2.2. Культурний проєкт: принципи управління та роботи в команді

Анотація до лекції 2.2.

Мета: розглянути сутність, функції, специфіку, складові управління культурними проєктами, принципи формування та роботи в проєктній команді.

Менеджмент культури. Управлінські функції в проєктній діяльності. Управління культурними проєктами: специфіка. Поняття «креативна економіка», «лідерство», «проєктна команда». Формування, планування, розвиток, комунікація в проєктній команді. Вимоги до проєктних графіків. Партнерство і мотивація. Права й обов'язки.

План

1. Менеджмент культурних проєктів: сутність, складові, функції.
2. Проєктна команда: комунікативна взаємодія та функції.

Семінарське заняття до теми 2.2. № 6

1. Працюючи в малих групах, на основі запропонованих викладачем кейсів змодельуйте ситуації: роботи над плануванням проєкту, підбору кадрів, розподілу обов'язків і завдань, формування проєктних графіків, подолання проблем комунікації в команді.
2. Поміркуйте та визначте фактори, що впливають на ефективне/ неефективне управління проєктами та роботу в проєктній команді.
3. Охарактеризуйте стратегії управління конфліктами в проєктній команді.
2. Порівняйте описані вами ситуації з відповідями одногрупників.
3. Прокоментуйте результати аналітичних узагальнень одногрупників.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.2.

Охарактеризуйте значення індивідуально-психологічних аспектів роботи в проєктній команді у позиції керівника та члена команди, зафіксуйте свої думки у формі тез.

Література: 2, 23, 24, 31, 45.

Тема 2.3. Культурне проєктування: фінансовий ресурс

Анотація лекції 2.3.

Мета: розглянути джерела фінансування та специфіку роботи із заявками на фінансування культурних проєктів.

Бюджетні та позабюджетні джерела проєктного фінансування. Фандрайзинг. Краудфандинг. Пошук грантових можливостей і оформлення заявки на фінансування культурного проєкту.

План

1. Бюджетні та небюджетні програми фінансування культурних проєктів.
2. Краудфандинг і фандрайзинг: специфіка залучення сторонніх інвестицій.
3. Вимоги до оформлення заявки на фінансування проєкту
4. Фінансові ризики реалізації проєктів у галузі культури

Семінарське заняття до теми 2.3. № 7

1. За допомоги використання Інтернету розглянути запропоновані викладачем інформаційні ресурси, щодо бюджетного і небюджетного фінансування культурних проєктів (наприклад, Український культурний фонд, Український інститут, House of Europe, Erasmus+, Bayhost, GoFundEd, Kickstarter, На-Старті, Спільнокошт та ін.
2. Працюючи в малих групах, визначте специфіку бюджетних та небюджетних програм фінансування та охарактеризуйте вимоги до апікаційних заяв.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.3.

Розробити план пошуку актуальних можливостей та залучення інвестицій на реалізацію культурного проєкту на основі бюджетних, небюджетних програм чи джерел фінансування за вибором.

Література: 22, 23, 30, 31, 45

Тема 2.4. Моніторинг і оцінка результатів культурного проєкту

Анотація лекції 2.4.

Мета: виробити вміння здійснювати моніторинг актуального стану реалізації культурного проєкту та оцінки його результатів.

План

1. Поняття «моніторинг»: специфіка процедури
2. Проектна діяльність і культури: етапи процедури моніторингу
3. Оцінка культурного проєкту: критерії

Семінарське заняття до теми 2.4. № 8

1. Охарактеризувати процедуру моніторингу проєктів і визначити специфіку моніторингу у сфері культури.
2. Проаналізувати запропонований викладачем текст моніторингу одного з культурних проєктів щодо етапів моніторингу та видів оцінки, які були застосовані.
3. Презентувати результати вашої роботи.
4. Прокоментуйте результати роботи ваших одногрупників.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.4.

Використовуючи пошукові можливості Інтернету, обрати один із завершених культурних проєктів України та здійснити його моніторинг, оцінивши результати проєкту.

Література: 23, 24, 31, 40, 45.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

Модульний контроль № 2 передбачає перевірку знань з тем модуля у формі презентації.

Підготувати презентацію на тему: «Культурне проєктування та робота в команді: структура, технології розробки, фінанси та моніторинг», де викласти системне бачення основних принципів і етапів культурно-проєктної діяльності.

МОДУЛЬ 3. ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ: НАЦІОНАЛЬНИЙ І РЕГІОНАЛЬНИЙ ВЕКТОРИ КУЛЬТУРОТВОРЕННЯ

Тема 3.1. Цільове проєктування в культурі: основні актори та інституціональні бази

Анотація до лекції 3.1

Мета: набути теоретичні знання щодо базових моделей, цільових векторів, основних акторів, принципів стратифікації аудиторії, комунікативних стратегій і практичних шляхів реалізації культурних проєктів.

Цільовий культурний проєкт і його сутність. Тематичний, віковий та інші вектори цільових проєктів. Цільові групи аудиторії та принципи її стратифікації. Основні актори національних культурних проєктів і їх інституалізаційні бази (класифікація). Цільовий проєкт і форми комунікації (за кількістю осіб, за статусом учасників, за способом і рівнем комунікації, за місцем комунікації). Поняття інкультурації та акультурації.

План

1. Цільові культурні проєкти та різні підходи до їх класифікації.
2. Культурний проєкт як унікальний комунікативний простір: форми і функції.
3. Принципи цільової стратифікації аудиторії.
4. Специфіка національних культурних проєктів: презентаційно-оглядова, змагально-оцінкова, святково-звичаєва тощо культурно-дозвіллева природа.

Семінарське заняття до теми 3.1. № 9

Приміть участь у дискусії на теми:

- Специфіка культурного проєкту та релевантна модель комунікації: взаємозалежність понять
- Українські культурні проєкти ХХІ століття: динаміка трансформацій змістових концепцій

Завдання для самостійної роботи до теми 3.1.

Поміркуйте над темою «Проектування у проблемному контексті процесів акультурації та інкультурації». Охарактеризуйте позитивні та можливі негативні наслідки явищ інкультурації та акультурації, що виникають у процесі внутрішньої та зовнішньої комунікації.

Література: 4, 26, 40, 41.

Тема 3.2. Вплив культурно-проєктної діяльності на формування національної ідентичності

Анотація до лекції 3.2

Мета: вміти проаналізувати та оцінити наслідки впливу практик традиційної, академічної та неакадемічної, зокрема, аудіовізуальної культури на

збереження і трансформацію національної самосвідомості та культурної ідентичності.

Культура та національна ідентичність. Культурне проектування та його національно-орієнтовані вектори. Різновиди культурних проєктів: історія та сучасність. Культурні проєкти: національно-патріотичні, фольклорно-звичаєві, культурно-релігійні, культурно-мистецькі.

План

1. Проєктна діяльність в культурі та національно-обумовлене мислення.
2. Автентичність та інновації в проєктах національно-орієнтованої тематики.
3. Аудіовізуальний продукт і його вплив на формування національної самосвідомості.

Семінарське заняття до теми 3.2. № 10

1. Використовуючи набуті знання та пошукові можливості Інтернету, знайдіть будь-який проєкт національно-орієнтованої тематики. Проаналізуйте його на предмет: мети і завдань, структурної будови, матеріалів і засобів, цільової аудиторії, комунікативних функцій, життєвого циклу.
2. Презентуйте результати вашої роботи та прокоментуйте результати роботи ваших одногрупників.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.2.

Охарактеризуйте ознаки національно-орієнтованих проєктів і проаналізуйте їх вплив на почуття національної ідентичності та усвідомлення національної самобутності.

Література: 35, 37, 38, 46.

Тема 3.3. Проектування як складова регіонального культуротворення

Анотація до лекції 3.3.

Мета: вміти охарактеризувати значення регіональних проєктів і специфіку їх проектування.

План

1. Регіональні культурні проєкти, їх специфіка та пріоритетні напрями в Україні.
2. Пріоритетні форми історичної спадкоємності та нові регіональні практики культурно-комунікативної взаємодії у фокусі проєктної діяльності.
3. Регіональний конкурсно-фестивальний рух: специфіка проектування.

Семінарське заняття до теми 3.3. № 11

1. Прийміть участь у дискусії на тему:
 - Культурне проектування як можливість горизонтального розвитку територіальних общин України: значення культурного менеджменту
 - Проектування як творення і розповсюдження локальних наративів регіональних культур

Завдання для самостійної роботи до теми 3.3.

Знайдіть будь-який регіональний культурний проєкт і проаналізуйте його мету і завдання, структурну будову, форму, цільову аудиторію, комунікативні функції, життєвий цикл. Поміркуйте, яку роль регіональні культурні проєкти можуть відігравати у протистоянні маргіналізації локальних культур.

Література: 3, 35, 47, 48.

Тема 3.4. Культурно-дозвіллева діяльність закладів клубного типу: специфіка проєктування

Анотація до лекції 3.4.

Мета: вміти охарактеризувати особливості проєктування заходів культурно-дозвіллевої діяльності закладів клубного типу.

Поняття «заклад клубного типу». Класифікація закладів культури клубного типу. Культурно-дозвіллева діяльність у закладах клубного типу. Специфіка проєктної діяльності у закладах культури клубного типу. Роль культурного менеджера у організації масових свят та інших заходів у закладах клубного типу.

План

1. Заклади культури клубного типу та їх специфіка.
2. Напрями культурного менеджменту у закладах культури клубного типу.
3. Роль культурно-дозвіллевої діяльності у регіональних закладах культури клубного типу.
4. Перспективи розвитку проєктної діяльності у закладах культури клубного типу.

Семінарське заняття до теми 3.4. № 12

Опитування за матеріалами лекційного заняття з тем:

- Розробка культурних проєктів на базі закладів клубного типу: ресурсний потенціал
- Проблеми культурного менеджменту в організації культурно-дозвіллевої діяльності у регіональних закладах культури клубного типу

Завдання для самостійної роботи до теми 3.4.

Проаналізуйте проєктну діяльність будь-якого регіонального закладу культури клубного типу.

Література: 12, 17, 48, 49, 51.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 3

Модульний контроль № 3 передбачає перевірку знань з тем модуля у формі реферату.

Написати реферат на тему: «Проєктування соціокультурного життя нації: сучасний стан та перспективи арт-менеджменту».

МОДУЛЬ 4. КУЛЬТУРНЕ ПРОЄКТУВАННЯ: МІЖНАРОДНИЙ НАПРЯМ

Тема 4.1. Виставкові проєкти: стратегії моделювання і міжкультурної комунікації

Анотація до лекції 4.1

Мета: вміти аналізувати мистецько-інтелектуальні моделі виставкових проєктів і розуміти принципи музейної комунікації з іноземною аудиторією споживачів.

Експозиційне середовище: специфіка. Діяльність експозиціонера. Діяльність культурного менеджменту музею. Специфіка науково-дослідницьких, просвітницько-виховних і естетичних завдань музейних установ у просторі міжнародної проєктної діяльності та міжкультурної комунікації.

План

1. Музейна комунікація: основні принципи.
2. Сучасні музейні проєкти: інтерактивність, перформатизм, акціонізм, імерсивність та ін.
3. Діяльність експозиціонера: мистецько-інтелектуальні моделі міжнародних виставок.
4. Стратегії трансляції культурної інформації

Семінарське заняття до теми 4.1. № 13

1. Використовуючи пошукові можливості Інтернету, знайдіть будь-який український виставковий проєкт, реалізований за кордоном, і проаналізуйте його на предмет: художнього та наукового задуму, тематичної структури, предметної основи, послідовності демонстрації експонатів, відповідності приміщення ідейній концепції.
2. Презентуйте результати вашої роботи та прокоментуйте результати роботи ваших одногрупників.

Завдання для самостійної роботи до теми 4.1.

Охарактеризуйте значення стратегій музейної комунікації на прикладі аналізу обраного вами міжнародного виставкового проєкту. Поміркуйте, які засоби були використані задля донесення міжнародній аудиторії національних наративів.

Література: 8, 33, 39, 43.

Тема 4.2. Фестивальні проєкти як діалог культур

Анотація до лекції 4.2.

Мета: вміти характеризувати природу та функції фестивального проєкту як засобу міжкультурної комунікації та носія національної та регіональних культурно-мистецьких традицій.

Фестиваль як явище культури. Природа фестивалю. Види фестивалів

(книжкові, музичні, театральні, танцювальні, етнічні, комп'ютерного мистецтва, кінофестивалі, стрітарт-фестивалі, фестивалі їжі тощо). Комуникативна специфіка фестивалів. Діалогічний простір фестивалю.

План

1. Історія фестивалю як динамічного явища культури.
2. Класифікація видів фестивального руху.
3. Значення комуникативних функцій фестивалів у просторі міжкультурного діалогу.

Семінарське заняття до теми 4.2. № 14

1. Використовуючи пошукові можливості Інтернету, знайдіть будь-який український фестивальний проєкт, реалізований за кордоном (або в Україні з міжнародною участю) та проаналізуйте його на предмет: цільової аудиторії (дитячий, сімейний, студентів і молоді), тематики (регіонально-забарвлений, європоцентричний тощо), форми і виду (фестивалі різних видів мистецтв, етнічні, звичаєві тощо), інституціональної бази (місце проведення), комуникативних функцій (внутрішня, зовнішня комунікація).
2. Презентуйте результати вашої роботи та прокоментуйте результати роботи ваших однокласників.

Завдання для самостійної роботи до теми 4.2.

Напишіть есе-роздум на тему: «Роль фестивалю як транслятора національно-культурних цінностей». У роботі використайте приклади та матеріали власного аналізу фестивальних проєктів.

Література: 7, 32, 47, 50

Тема 4.3. Перформативні мистецтва у міжнародних проєктах

Анотація до лекції 4.3.

Мета: вміти застосовувати отримані теоретичні знання в практичній площині емпіричного аналізу перформативних проєктів.

Перформанс як форма акціонізму в культурі. Перформативні мистецтва: класифікація. Музичний перформанс. Театральний перформанс. Креативна комуникативність перформативних мистецтв. Перформативний проєкт як художньо-соціальна акція.

План

1. Перформанс та його мистецькі різновиди.
2. Перформативні акції та їх соціокомуникативні функції.
3. Перформанс як творчий жест і модель сучасної культури.
4. Українські перформативні проєкти у міжкультурному просторі комунікації.

Семінарське заняття до теми 4.3. № 15

1. Використовуючи пошукові можливості Інтернету, знайдіть будь-який перформативний проєкт і проаналізуйте його візуальну та процесуальну структуру, ідейний зміст і символічні атрибути, проксемічну організацію та соціально-художнє значення.
2. Презентуйте результати вашої роботи та проаналізуйте результати роботи ваших одногрупників.

Завдання для самостійної роботи до теми 4.3.

Створіть презентацію на тему: «Перформативний проєкт як соціокультурна акція: міжнародний аспект реалізації».

Література: 14, 36, 48

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 4

Модульний контроль № 4 передбачає перевірку знань з тем модуля у формі роздум-есею.

Написати есей-роздум на тему: «Основи проєктної діяльності в культурі: міжнародний цільовий вектор».

МОДУЛЬ 5. ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ: ДИГІТАЛЬНИЙ ВИМІР КУЛЬТУРИ

Тема 5.1. Соціально-комунікаційні платформи: культурний і економічний потенціал проєктування

Анотація до лекції 5.1

Мета: розуміти культурно-креативні та економічні аспекти проєктування у дигітальному середовищі соціально-комунікаційних платформ.

Соціальні мережі: види, класифікація функцій, безпека. Культура і комунікація: медіа-простір соціальних мереж. Особливості онлайн комунікації, цільова аудиторія та призначення. Соціальні мережі та культурно-просвітницька діяльність. Економіка креативності та обмін контентом: потенціал культурного менеджменту.

План

1. Культура та медіа: комунікативний потенціал.
2. Соціально-комунікаційні мережі: специфіка.
3. Соціально-комунікаційні платформи як цільовий вектор культурного проєктування.

Семінарське заняття до теми 5.1. № 16

1. Приміть участь у дискусії на теми:
 - Соціально-комунікаційні мережі: продуктивність, проблеми та безпека
 - Соціально-комунікаційні мережі у призмі проєктної діяльності:

цільова аудиторія та тематика

Завдання для самостійної роботи до теми 5.1.

Скласти доповідь на тему: «Соціальні мережі як джерело унікального контенту: перспективи проєктної діяльності у галузі культури».

Література: 5, 9, 15, 20, 21, 34, 42, 44

Тема 5.2. Артблокчейн у культурно-мистецьких проєктах

Анотація до лекції 5.2.

Мета: розглянути способи застосування технологій артблокчейну в культурно-мистецьких проєктах ХХІ століття.

Арт-блокчейн як технологія. Арт-блокчейн в економічному та культурному середовищі: специфіка NFT. Конструювання токенизованих текстів: соціокультурні функції. Криптоарт: перетин художньої і цифрової культури. Культурно-мистецькі проєкти артблокчейну. Роль дигітальних інструментів криптоарту в стратегіях культурного менеджменту ХХІ століття.

План

1. Артблокчейн: специфіка і функції.
2. Артблокчейн: цифрові можливості творення культурно-мистецьких проєктів.
3. Інвестивання в крипто-активи: роль культурного менеджменту.

Семінарське заняття до теми 5.2. № 17

Взяти участь у дискусії на теми:

- Використання цифрових ресурсів у культурно-комунікативних і економічних стратегіях артменеджменту ХХІ століття
- Дигітальне та дигіталізоване: різниця понять
- Значення артблокчейну в розвитку дигітального сектору культури
- Крипто-колекціонування: нові креативні та економічні можливості NFT

Завдання для самостійної роботи до теми 5.2.

Напишіть есе-роздум на тему: «Вплив артблокчейну на проєктування у сфері культури (на прикладі.....)». Матеріалом есе-роздуму обрати: шоу-бізнес, фешн-індустрію, крипто-творчість художників і дизайнерів, цифрові музейні практики (на вибір).

Література: 1, 26, 27, 53–55, 57, 58.

Тема 5.3. Штучний інтелект у практиках культури

Анотація до лекції 5.3.

Мета: дослідити вплив штучного інтелекту на культурні практики та способи культурного проєктування.

Культура у добу інтернет-технологій. Генезис штучного інтелекту.

Інструменти штучного інтелекту. Штучний інтелект як інструмент «зовнішнього розширення людини» (М.Маклюен): культурно-креативні практики. Інноваційні способи генерування культурних проєктів і симбіозні форми взаємодії користувача та програмного забезпечення штучного інтелекту. Перспективи та загрози розвитку екосистем штучного інтелекту в культурно-проєктній діяльності.

План

1. Історія штучного інтелекту в культурно-історичному та комунікативному аспектах його генезису.
2. Специфіка штучного інтелекту як інтернет-технології, типи та комунікативні функції.
3. Особливості застосування штучного інтелекту в сучасних культурних практиках.

Завдання для самостійної роботи до теми 5.3.

Створіть презентацію на тему: «Впровадження штучного інтелекту в практиках екранної, аудіовізуальної культури: нові креативні ідеї та способи культурного проєктування».

Література: 19, 25, 28, 29, 52, 56

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 5

Модульний контроль № 4 передбачає перевірку знань з тем модуля у формі роздума-есею.

Написати есей-роздум на тему: «Дигітальні виміри культури: інновації проєктного менеджменту».

4. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

(за формами контролю)

Денна форма навчання

№ з/п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Бали за 1 заняття	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)
			1 модуль	2 модуль	3 модуль	4 модуль	5 модуль
1	Відвідування лекцій та участь в аудиторній роботі	1	4x1=4	4x1=4	4x1=4	3x1=3	3x1=3
2	Участь у семінарських заняттях	2	4x2=8	4x2=8	4x2=8	3x2=6	2x2=4
3	Самостійна робота	1	4x1=4	4x1=4	4x1=4	3x1=3	3x1=3
4	Модульна контрольна робота	2	1x2=2	1x2=2	1x2=2	1x2=2	1x2=2
	Усього за модуль		18	18	18	14	12
	Залік	20					
	Разом з дисципліни	18+18+18+14+12+10 = 100 балів					

5. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

Теоретична частина

1. Проектна діяльність як міждисциплінарна синергія менеджменту та культурології
2. Основні проектування: теорія
3. Поняття «проект» та специфіка культурного проекту
4. Сучасні культурні проекти: кроссекторальні концепції
5. Проектна діяльність і культурна політика України
6. Проектна аналітика: етапи розробки, форми, засоби реалізації та її результати
7. Креативна економіка: фінансовий і культурний ресурс проектування

8. Грантове фінансування культурних проєктів: бюджетні та позабюджетні джерела
9. Специфіка моніторингу культурних проєктів
10. Організація ефективної взаємодії: команда культурного проєкту та зовнішні партнерства
11. Культурні проєкти у цільових векторах соціокультурної діяльності
12. Значення проєктів як складової процесів сучасного культуротворення
13. Пріоритетні напрями розробки регіональних проєктів: специфіка і функції
14. Культурно-дозвіллева діяльність у закладах клубного типу: перспективи проєктного менеджменту
15. Роль проєктного менеджменту у горизонтальному розвитку територіальних общин
16. Виставкові проєкти та їх комунікативні функції
17. Мистецько-інтелектуальні моделі художніх проєктів: принципи музейної комунікації
18. Проєктна діяльність і фестивальний рух: культурно-історичний вимір і комунікативні функції
19. Регіональні фестивалі та їх різновиди: специфіка проєктування
20. Нові практики перформативних видів мистецтв: соціокультурна мета і завдання проєктів
21. Соціально-комунікаційні платформи як інноваційний простір культурного менеджменту
22. Артблокчейн у дигітальному просторі проєктної діяльності в культурі
23. Штучний інтелект у реалізації культурних проєктів: специфіка впровадження, культурно-креативний потенціал і загрози

Практична частина

Проаналізувати запропонований викладачем культурний проєкт (структура проєкту, мета і завдання, етапи розробки, проєктна команда, принципи управління, цільові вектори, життєвий цикл, комунікативні функції тощо)

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧА

Відповідь здобувача оцінюється на:

➤ **Оцінку А (90–100)** – якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено матеріал:

- здобувач виявляє глибокі знання усієї програми навчальної дисципліни;
- відображає чітко знання термінів, правильно формулює відповідь, робить власні висновки та узагальнення;
- застосовує теоретичні знання на практиці, робить власні висновки та узагальнення;

- розуміє можливості сучасних наукових методів та володіє цими методами на рівні, необхідному для вирішення практичних завдань, що постають при виконанні професійних обов'язків.

➤ **Оцінку В (82–89)** – якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал:

- здобувач виявляє знання усієї програми навчальної дисципліни;
- відображає чітко знання термінів, правильно формулює відповідь, робить певні узагальнення;
- але відповідь не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
- наявні незначні неточності у виконанні практичних завдань.

➤ **Оцінку С (74–81)** – якщо правильно викладено матеріал:

- відображає знання термінів, логічно формулює відповідь, але наявні незначні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їхні характеристики;
- наявні неточності у виконанні практичних завдань.

➤ **Оцінку D (64–73)** – якщо відповідь здобувач є поверхневою, недостатньо аргументованою:

- є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
- є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їх характеристики;
- свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
- не містить посилань на літературу;
- викладена з порушенням логіки подання матеріалу.

- містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок та виправлень;

➤ **Оцінку E (60–63)** – якщо відповідь здобувача є поверхневою:

- свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
- викладена з порушенням логіки подання матеріалу.

➤ **Оцінку FX (35–59)** – якщо здобувач не відповів на поставлене питання або відповідь є неправильною:

- не розкриває сутності питання, або ж допущено грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність відповідних знань у здобувача чи їх безсистемність та поверховість;
- не знає основних положень навчальної дисципліни та принципів аналізу ситуацій; не вміє сформулювати власну думку та викласти її.

➤ **Оцінку F (1–34)** – якщо здобувач не відвідував заняття, не відпрацював їх, не проявляв бажання пізнавати навчальну дисципліну.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену/заліку, курсового проєкту (роботи), практики
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	
60–63	E	Задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Публікації науково-педагогічного працівника за темою дисципліни

1. Кравченко А. Перспективи культурного менеджменту: інтернет інформації чи інтернет цінностей? У пошуку нових сенсів полікультурного світу. Повоєнний діалог культур : матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. (Київ, 2–3 лютого 2023 р.) / упоряд. В. П. Дячук. Київ : НАКККіМ, 2023. С. 199–201.

Основна література

2. Виноградський М. Д., Шканова О. М. Організація праці менеджера: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2002. 518 с.
3. Виткалов С. Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах: митці, художні колективи та організатори культурно-мистецького життя краю: монографія. Рівне: Дятлик М., 2014. 362 с., іл.
4. Гагоорт Г. Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль / пер. з англ. Богдан Шумилович. Львів: Літопис, 2008. 360 с.
5. Дячук В. П. Інноваційні підходи культурно-дозвілєвої діяльності в медійну епоху. Креативні індустрії в сучасному культурному просторі : матеріали конф., м. Київ, 26 травня 2016 року. Київ, 2016. С. 57–62.
6. Задорожнюк Н. О., Беноева М. Х. Дослідження ключових понять креативного менеджменту. Науковий вісник Мукачівського державного університету. 2016. Вип. 1(5). С. 132–135.
7. Зеленська Л. М. Менеджмент мистецьких фестивальних проєктів: інноваційні підходи // Креативні індустрії в сучасному культурному просторі: збірник матеріалів міжнарод. наук.-практ. конференції. Київ, 26

- травня 2016 рік / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККиМ, 2016. С. 68–71.
8. Івановська Н. В., Шульгіна В. Д., Яковлев О. В. Соціальне проектування в мистецтві: теорія та практика: підручник. Київ : НАКККиМ, 2018. 196 с.
 9. Кац, Х. Формування культурних трендів через інтернет-спільноти. 2016. URL : <https://www.mediakrytyka.info/ohlyady-analytyka/formuvannya-kulturnykh-trendiv-cherez-internet-spilnoty.html>
 10. Копієвська О. Р. Культурна функція держави в контексті національного державотворення: монографія. Київ: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2010. 272 с
 11. Копієвська О. Р. Трансформаційні процеси в культурі сучасної України: монографія. Київ: НАКККиМ, 2014. 296 с.
 12. Культурно-дозвілєва діяльність у сучасному світі : кол. монографія. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 328 с. URL: <http://surl.li/lzxa1>
 13. Дергачова Г. М. Івент-менеджмент: конспект лекцій; навчальний посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 99 с.
 14. Карась Г. В. Презентація реалізованого музичного проєкту як вид event-менеджементу. Культурологічний альманах: наукове видання. Випуск 13, 2020. С. 67–70
 15. Конюкова І. Я., Сидоровська Є. А. Тенденції розвитку міжкультурної комунікації в соціальних мережах. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2022. № 4. С. 21–25
 16. Максимовська, Н., Поляничко А. Подієвий менеджмент як чинник інноваційного розвитку соціокультурної сфери. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / МОН України, Сумський державний педагогічний ун-т ім. А. С. Макаренка; [редкол.: А. А. Сбруєва, М. А. Бойченко, О. А. Біда та ін.]. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. № 3–4 (97/98). С. 218–227.
 17. Петрова І. П. Дозвілля в теоретичних рефлексіях: монографія. Київ: НАКККиМ, 2012. 294 с.
 18. Петрова І. В. Проектування в соціально-культурній сфері: навчальний посібник. Київ, Вид-во КНУКиМ, 2017. 372 с.
 19. Піжук О. Штучний інтелект як один із ключових драйверів цифрової трансформації економіки. Економіка, управління та адміністрування, 2019. С. 41-46. 10.26642/ema-2019-3(89)-41-46.
 20. Поплавський Михайло. Соціальні мережі як культурно-просвітницький ресурс. Український інформаційний простір. 2020, С. 12–27. 10.31866/2616-7948.1(5).2020.206043.
 21. Русаков С.С. Потенціал соціальних мереж в сучасному навчально-виховному процесі. Гуманітарний корпус: [збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, психології, педагогіки та історії], випуск 2, К. НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. С. 101–102.
 22. Соціокультурний менеджмент: історія, теорія та сучасні практики: хрестоматія / уклад. О. Р. Копієвська, Н. О. Шевченко. Київ : НАКККиМ, 2019. 328 с.

23. Стеценко І. Основи менеджменту. Хто такий менеджер: навчальний посібник. Київ: А.С.К., 2005. 221 с.
24. Тадля О. Організаційно-управлінські технології в менеджменті соціокультурної сфери. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Культурологія. Рівне, 2017. №. 25, С. 155–162.
25. Чібалашвілі, А. (2021). Штучний інтелект у мистецьких практиках. Збірник наукових праць СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО, (17), 41–50. <https://doi.org/10.31500/2309-8813.17.2021.248425>
26. Яковлев О. Зміст соціокультурного проектування в інформаційну добу: досвід Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Культура України. Серія: Культурологія : зб. наук. пр. Харків : ХДАК, 2016. Вип. 52. С. 201–212.
27. Harrouk Christelle, Mars House, First Digital Home to be Sold on the NFT Marketplace. ArchDaily. Architecture News. March 23, 2021. URL: <https://www.archdaily.com/959011/mars-house-first-digital-home-to-be-sold-on-the-nft-marketplace>
28. Trach, Y. (2021). Artificial intelligence as a tool for creating and analysing works of art. culture and Arts in the Modern World, (22), 164–173. <https://doi.org/10.31866/2410-1915.22.2021.235907>
29. Volynets, Viktoriia. (2023). The Impact of Artificial Intelligence on Contemporary Art: Opportunities and Challenges. Digital Platform: Information Technologies in Sociocultural Sphere. 6. 21-31. 10.31866/2617-796X.6.1.2023.283933.

Допоміжна література

30. Безгін І. Д. Мистецтво і ринок: нариси. Київ : ВВП «Компас», 2005. 544 с.
31. Білецька К. В. Засади формування креативного лідера як менеджера нового покоління. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2015. № 4. С. 58–64.
32. Бабушка Л. Д. Фестивація як глобальна технологізація свята: філософсько-культурологічний аналіз. Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство. 2016. Вип. II (7). С. 11–17.
33. Возний І. Традиції та інноваційність у культурно-дозвілєвій діяльності музеїв. Феномен культури у гуманітарному дискурсі: монографія / за заг. наук. ред. проф., член-кор. НАПН України Балуха В.О. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. С. 265–283. URL: <http://surl.li/lzyia>
34. Гаврилюк, О. П. Соціальні мережі як чинник культурної адаптації і соціалізації. Культурологічний альманах, (2), 2023. С. 225–231. <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.2.31>
35. Герчанівська П. Е. Культура в парадигмах ХХ–ХХІ ст.: монографія. Київ: НАКККиМ, 2017. 378 с.
36. Горохолінська І. Видовищні (ігрові) мистецтва: аспекти інновацій

- цифрової доби. Феномен культури у гуманітарному дискурсі: монографія / за заг. наук. ред. проф., член-кор. НАПН України Балуха В. О. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 352 с.
37. Гоцалюк А. Традиції та інновації у культурних практиках сучасності. Філософія подієвої культури: теорія і практика: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. Київ: КНУКіМ, 2020. С. 42–45.
38. Давидовський К. Мистецький проект у сучасній соціокультурній реальності України (досвід творчих ініціатив Київського інституту музики ім. Р. М. Глієра). Мистецтвознавчі записки. Київ, 2014. Вип. 25. С. 106–113.
39. Денисюк Ж. З. Музейна комунікація в умовах цифровізації. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2021, №3. С. 64–70. DOI 10.32461/2409-9805.3.2021.244718
40. Дутчак О. І., Шикеринець В. В., Орлова В. В. Масові комунікації в системі PR-менеджменту підприємств соціокультурного сервісу. Наукові перспективи. 2022. № 6 (24). С. 82–91. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/issue/view/64>
41. Зеленська Л. М., Романова А. О. Івент-менеджмент: словник організатора заходів. Київ : НАКККіМ, 2015. 84 с.
42. Змисна Р., Федушко С. Соціальні мережі як форма сучасної комунікації: плюси і мінуси. 2016. URL: https://www.researchgate.net/publication/317167419_Socialni_merezi_ak_for_ma_sucasnoi_komunikacii_plusi_i_minusi
43. Івановська Н. Бієнале та освітні проекти для дітей та підлітків у музейному просторі України (на прикладі фестивалю «Арсенал Ідей»). Аркадія : культурологічний та мистецтвознав. журн. Одеса: Студія Негоціант, 2015. № 3 (44). С. 89–94.
44. Калиновський, Ю. Аксіологічний статус соціальних мереж як соціокультурна проблема. Ціннісні орієнтири в сучасному світі: теоретичний аналіз та практичний досвід: збірник тез III Міжнародної науково-практичної конференції (13–14 травня 2021 р., м. Тернопіль). Тернопіль: Вектор, 2021. С. 14–18.
45. Колпаков В. М. Організація праці менеджера: навчальний посібник. Київ: «Видавничий дім «Персонал», 2008. 432 с.
46. Культурні практики і культурна політика. Актуальні питання соціокультурної модернізації в Україні : аналітична доповідь / Єрмолаєв А., Левцун О., Мельничук О., Щербина В. Київ, 2012. 163 с.
47. Мальська М. П., Грицишин А. Т., Білоус С. В., Топорницька М. Я. Фестивальний туризм: теорія та практика: навч. посібник. Київ: Видавець ФОП Піча Ю. В., 2022. 232 с.
48. Меднікова Г. С. Концепт «культурні практики» та його роль в трансформації сучасної культури. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 7 : Релігієзнавство. Культурологія. Філософія. 2017. № 35 (50). С. 30–39.
49. Методика організації дозвілля різних вікових груп населення: методичні

- рекомендації / укладач Л. В. Веклюк. Ужгород: Обласний організаційно-методичний центр культури, 2015. 22 с.
50. Петрова І. В. Дозвілля в зарубіжних країнах: підручник. Київ: Кондор, 2005. 408 с.
 51. Свирид І. Є. Спеціальні події та event-технології як чинники інноваційного розвитку культурно-дозвіллевої діяльності: організаційно-методичний аспект. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. збірник. Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет, 2022. Вип. 43. С. 72–77.
 52. Berkoy Allison. “Interview with Ellen Pearlman about AIBO, an ‘Emotionally Intelligent’ Artificial Intelligent Brainwave Opera. part 2.”, August 29, 2021. URL: <https://thetheatretimes.com/interview-with-ellenpearlman-about-aibo-an-emotionally-intelligent-artificial-intelligent-brainwave-opera-part-2>
 53. Bansal R., Malyadri P., Singh A., Pervez A. (2021). Blockchain technology and applications for digital marketing. USA, Hershey PA: IGI Global, Publisher of Timely Knowledge. 353 pp. URL: <https://www.igi-global.com/gateway/book/267832> (дата звернення: 09.11.2022).
 54. Franceschet M., Colavizza G., Smith T., Finucane B., Ostachowski M. L., Scalet S., Perkins J., Morgan J., Hernandez S. (2019). Crypto art: A decentralized view (Article 1). 38 pp. URL: https://www.regensburger-katalog.de/s/ubr/en/5/0/cdi_arxiv_primary_1906_03263
 55. O’Dair M. (2019). Distributed Creativity: How Blockchain Technology will Transform the Creative Economy. Cham: Palgrave Macmillan, Springer. 167 pp. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-00190-2>
 56. Sarin, Helena. (n.d.). AIArtists. <https://aiartists.org/helena-sarin> [in English].
 57. Tanwar S. (2022). Blockchain Technology From Theory to Practice. Singapore: Springer. 421 pp. URL: <https://doi.org/10.1007/978-981-19-1488-1>
 58. Vasan K., Janosov M., Barabási A-L. (2022). Quantifying NFT-driven networks in crypto art. Scientific reports Vol.12 (1). Nature Publishing Group. p. 2769-2769. URL: <https://www.nature.com/articles/s41598-022-05146-6>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

59. Електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. URL: <http://library.nakkkim.edu.ua/>
60. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: **Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки.**
61. Електронна бібліотека – підручники. URL: <http://www.info-library.com.ua/>
62. Наукова періодика України : сайт електронних видань закладів вищої освіти і наукових установ України. URL: <http://journals.uran.ua>